

SLOVENE

Štev. 257. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Sredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 10. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Izjava se računa enostopna petlirista (dolžina
72 milimetra) za enkrat 15 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmoodovrsta
24 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

Narodna samostojnost.

(Dopis iz Primorja.)

V zeleni Stajerski so se začeli Slovenci živahno gibati, ker jim preti velika nevarnost v raznih ozirih. Zato so njih poslanci začeli z obstrukcijo v dež. zboru. Primanjkuje pa jim še enotne smeri delovanja, enotnega programa. Zato si zdaj žele ustvariti tak program ter obenem uživetvoriti stalen naroden zastop, ki bi vodil vse narodno delo. V ta namen se je nasvetovalo, naj se skliče narodni zbor obstoječ iz vseh stajerskoslovenskih drž. in dež. poslancev ter zastopnikov vseh političnih društev na Slov. Staj. jerju.

Vsekako je to dobra misel, in mi želimo, da bi se kmalu uresničila. Ker je pa tudi Slov. Primorje v enakem položaju, zato podamo tu rojakom v prevdarek misli, ki jih je razvil dr. Krek v svoji družboslovni knjigi „Socializem“. Na strani 189. se glasi:

„Teženje po tem, ki se javlja med zatiranimi narodi, imenujemo teženje po narodni avtonomiji. Kakšna bodi oblika narodne avtonomije, se mora določevati po razmerah. Nekaj glavnih načel, ki veljajo za vse slučaje, navajamo tukaj:

1. Vidni izraz narodne avtonomije je nemogoč brez določenega činitelja, ki naj skrbi za njeno izvrševanje. Imenujemo ga narodni zastop. Te skrbi pa ne more drug nalogati, nego narod sam. Ti vsi bi morali imeti brez razločka na davek volivno pravico v narodni zastop.

2. V prvi vrsti bi se moral dati narodnemu zastopu primeren vpliv na ljudsko in strokovno šolstvo. O učnem jeziku in o drugih jezikih, ki bi se morda v njih podučevalo v šolah, bi moral imeti odločilno besedo. Dati bi mu bilo pa tudi treba vpliva na učni načrt, na sestavo knjig in na učiteljestvo.

3. Narodni zastop bi moral imeti svoj

glas z odklanjalno pravico pri nastavljanju uradništva in odločilno moč, da bi se pri uradih strogo vpoštevale pravice do rabe maternega jezika.

4. Zastopniki narodnega zastopa bi morali biti pravi člani vseh javnih zastopov, ki segajo v narodno življenje; v sedanjih razmerah torej tudi zakonodavnih zborov.

Po tej poti bi bilo mogoče omejiti narodne boje. »Vsakemu svoje«, mora veljati tudi za narode. Če se določi okrožje pravic in dolžnosti, da ne bo lahko stegati sosedu svojih prstov čez mejo, in če se bo država držala stroge pravičnosti, potem se oblaže medsebojne razmere in namesto ljutih preprirov nastane mirno tekmovanje s skupnim smotrom splošnega blaga.

Kako dobro bi bilo, ko bi imeli Slovenci že kaj sličnega! Zdaj so na dnevnem redu tako velevažna vprašanja, a mi še nismo na jasnem sami seboj. Italijani hočejo s »samokresni« seizdati italijansko vseučilišče v Trstu! Kako je pa naše stališče? — Na zadnjem vseslovenskem dijaškem shodu, na katerem so bili odlični slovanski poslanci, se je govorilo za jugoslovansko vseučilišče v Ljubljani. Hrvaški dijaki so pa izjavili, da je to proti ideji troedine Hrvaške, oni hočejo le Zagreb za vse Hrvate, zato zahtevajo le znano reciprociteto, ki se jim je deloma zdaj tudi dovolila. Slovenci so bili s tem zadovoljni ter zahtevali slovensko vseučilišče v Ljubljani. Kljub temu se je pa pozneje govorilo o Trstu, ko so Italijani stopili v obstrukcijo s Slovani; in nedavno se je zopet govorilo v Kopru, da bi bili hrvaški poslanci za italijansko vseučilišče v Trstu, ako se ustanovi tudi hrvaško-slovensko v Trstu! Tako se bega javnost, dočim je znano, da Italijani ne dajo niti slovenske ljudske šole, marveč hočejo »neodrešeni« Trst le pridobiti za »odrešeno« Italijo, kar bi se jim najprej posredilo po »neodrešenem« vseučilišču.

Na dnevnem redu je tudi učiteljišče v Kopru, srednje šole v Gorici, ljudske in

srednje šole v Trstu. okrajno glavarstvo za tržaško okolico — sama vprašanja, o katerih je treba jasnosti, določenega programa, če se hoče kaj doseči.

Treba tudi za Primorje jasnega programa, nekakega narodnega zastopa, ki bi dajal točna navodila v boju za narodno samostojnost. Določen program pa je potreben ne le za posamezne slovenske dežele, ampak tudi za vseslovensko narodno politiko. Casi so tako resni, da bodo morebiti ravno ti odločili tudi usodo Slovencev. Gorje nam, ako nas bodo potomeci proklinjali, da nismo stali kot čuvaji narodnih svetinj na svojem mestu!

Po demonstracijah v Inomostu.

Še vedno prihajajo izjave različnih političnih strank o dogodkih v Inomostu. Oglašajo se tudi nemški dijaki. Tako je nemški svobodomiseln odbor dijakov v Inomostu izdal izjavo, v kateri očita vladi, da je za 20 oseb kupila in priredila novo poslopje, dočim nima denarja za zgodovinsko slavno vseučilišče, ki je že podobno razvalinam. Končno se pritožujejo, da Italijani še sedaj ponoči zahrbtno napadajo Nemce in zlasti akademike.

Tirolski deželni glavar dr. Kathrein se je o zadnjih dogodkih v Inomostu razgovarjal z nekim časnikarjem. Rekel je, da bi bilo najbolje, ako bi se rešila zadeva med prizadetimi strankami in vlado pri zeleni mizi. Če se bo o zadevi razpravljalo v zbornici, bo to povzročilo novo razburjenje. Kar se tiče italijanskega vseučilišča, je potrebno, da se Italijani ude v svojem maternem jeziku. Pred vsem so potrebni dobri italijanski juristi. Po mnenju Kathreinovem naj bi bilo italijansko vseučilišče v Trstu.

Rektor in slušatelji višje rudarske šole v Ljubnem so včeraj sklenili, da z ogorčenjem obsodijo drzne izgrede italijanskih zahrbtnih morilcev v Inomostu. Nemškemu dijaštvu in meščanstvu v Inomostu so izrekli zahvalo, ker so tako močato branili nemško čast (?).

Sodnije v Inomostu imajo z izgrede veliko dela. Zaprti so zaradi javnega nasilstva

in poškodbe tujega imetja devet Nemcev, ki pa niso dijaki. Proti mnogim osebam, ki niso v preiskovalnem zaporu, se vrši preiskava. Neki policijski stražnik je izročil sodniji 10 revolverjev, koje je našel pred italijansko fakulteto. V nekem kotu hotela »Beli križ« so poleg revolverjev našli tudi dve britvi in jatagan.

Rimska »Tribuna« piše, da v Italiji pazno zasledujejo, kako stališča bo zavzela avstrijska vlada zaradi dogodkov v Inomostu, in kako se bodo obnašali Nemci v obeh državah v Avstriji in Nemčiji, ki so soodgovorni. Zahtevali bodo Italijani popolno zadoščenje in ne bodo pozabili, zakaj imajo v Rimu Goethejev spomenik, dar nemškega cesarja. Iredentistiška društva v Rimu bodo priredila 15. t. m. zaradi dogodkov v Inomostu shod. Krščansko socialno glasilo »Reichspost« na Dunaju odlično napada namero, da bi se ustanovilo italijansko vseučilišče v Trstu.

»Vsenemška korespondenca« je objavila dopis baje iz dijaških krogov, v katerem se trdi, da zahtevajo nemški dijaki na dunajskem vseučilišču, naj se odpravijo vsi nemški lepaki na vseučilišču. Dijaki se sklicujejo na akademična oblastva v Gradu, Brnu in Ljubnem, ki so odpravila nemške lepake.

Zupan v Inomostu Greil se je v ime prebivalstva zahvalil poveljniku orožništva, ker je nastopalo taktno in z mirnim posredovanjem skrbelo za vzdrževanje reda.

Poslanec Berger je pisal županu v Inomostu, da nista on in njegov tovariš Stein pri Pezzejevem pogrebu žugala ali prepredila, da bi magistratni svetnik Neuner ne bil mogel priti v bližino.

Nomestništvo je pustilo v poslopju italijanske pravoslovne fakultete napraviti nove duri. Notranji prostori so vsi opoštešeni. Poslopje še vedno straži orožništvo.

Laška deželna odbornika Consi in Finalli sta pisмено prosila deželnega glavarja dr. Kathreina, naj toliko časa ne skliče sej deželnega odbora, dokler ne bo v Inomostu zaimljena osebna varnost ljudskih zastopnikov. Več obrtnikov v Inomostu ni hotelo prevzeti del za italijansko pravoslovno fakulteto. Tridentinska mestna občina je za italijanske dijake, ki so zaradi izgrediv v Inomostu zaprti, določila 600 kron, ona v Roveredu pa 400 K.

LISTEK.

Srce ga je izdalo.

Angleški spisal Edgar Allan Poe.
(Konec.)

Ali še sem se vzdržal in obstal sem, ne da bi se ganil. Jedva sem dihal in veselil sem se, da počiva brez odmora žarek na odesu. Medtem pa je že bilo srce s peklenskimi ropotom, vsako minuto je bilo hitrejšje in hitrejšje in glasnejše in zmeraj glasnejše. Starec se je pač strašansko bal! Bilo je glasnejše, pravim, zmeraj, zmeraj glasnejše! Ali razumete? Saj sem vam povedal, da sem nervozen, in tako je: in zaradi tega mi je moral tak nenayaden šum kakor ta, sredi noči, sredi grobne tišine one stare hiše, vzbuditi nepremagljiv strah. In vseeno sem se še vzdržal za minuto in se nisem ganil. Ali bilo je glasnejše in glasnejše — mislil sem, da mora počiti srce. Tedaj me je napala nova bojazen — sosed bi lahko šul! Starcu je odbila zadnja ura. S pretresljivim krikom sem popolnoma odprl svetilko ter skočil v sobo. Zakričal je

samo enkrat, samo enkrat. V trenutku sem ga povlekel na tla ter prevrnil težko posteljo nanj. Potem sem se nasmehljaj veselja, da sem polovico dela že opravil. Toda srce mu je še nekaj minut bilo z zamolklim glasom, ali tega se nisem več bal — na noben način se ni moglo čuti skozi steno. Naposled je nehalo biti. Starec je bil mrtev. Odstranil sem postelj in preiskal truplo. Da, bil je mrtev. Položil sem svojo roko na njegovo srce in dolgo je nisem odmaknil. Nobena žila ni več bila — bil je pošteno mrtev; njegovo oko me ne bo več mučilo.

Če pa še zdaj mislite, da sem blaven, izpremenite gotovo svojo sodbo, če vam naslikam, kako pametno-oprežno sem skril truplo. Ure so potekale, in delal sem z vso marljivostjo, a brez ropota.

Izvadignil sem iz sobnih tal tri deske in skril vse med povprečnimi hlodi. Nato sem vravnal deske na prejšnje mesto — tako spretno, tako premeteno, da ne bi moglo oko nobenega človeka ničesar zazapaziti, niti njegovo oko. Isprati mi ni bilo treba ni-

česar — nobenih madežev, mokane sledi krvi — zato sem bil pač zadosti premeten.

Ko sem dokončal to delo, je bilo štiri ura in še vedno temno. Ko je ura odbila, je potrkal nekdo na hišna vrata. Mirnega srca sem stopal, da odprem — kajti česa naj bi se bil zdaj še bal? Vstopili so trije moške, ki so se uljudno predstavili kot policijski uradniki. Eden izmed sosedov je bil slišal ponoči krik, sumil kaj zlobnega, obvestil policijo, in ti so se odposlali, da preiščejo hišo.

Nasmehljaj sem se — česa naj bi se bil pač bal? Pozdravil sem gospode. Dejal sem, da sem jaz sam v sanjah zakričal, starec pa da je odpotoval. Pokazal sem jim vso hišo in jih prosil, da naj vse natančno preiščejo. Naposled sem jih vel v njegovo spalnico in jim pokazal njegovo last, ki je bila nedotaknjena. Pijan veselj, da sem popolnoma varen, sem šel po stole ter prosil gospode, da naj tu sedejo, sam pa sem, vsled svojega triuma do skrajnosti predrsen, posadil svoj stol ravno na tisto desko, pod katero je ležalo truplo moje žrtve.

Policiisti so se pomirili; moje obnašanje

jih je popolnoma prepričalo. Bil sem nenavadno miren. Seli so, menili se o tem in onem, in jaz sem govoril dobre volje z njimi. Ali trajalo ni dolgo, da sem zapazil, da bledim, in želel sem si, da bi vsaj vsi kmalu odšli. Zbolela me je glava in šumelo mi je po ušesih; oni pa so še vedno sedeli ter se menili. Šumelo je vedno razločnejše — vnehalo je in postalo razločnejše — govoril sem mnogo več, da se iznebim čustva, ki pa ni ponehalo, ampak postajalo zmeraj natančnejše, dokler nisem naposled spoznal, da ni šum nastal v mojih ušesih, da prihaja izven mene.

Tedaj sem gotovo jako pobledel; govoril sem nevzdržema in s povzdignjenim glasom. Ali oni glas je narasel — kaj naj počnem? Bil je tih, zamolkel, kratek glas, kakor sega približno čuje iz ure, če se jo zavije v vato. Zmanjkalo mi je zraka, in še vedno niso slišali uradniki ničesar. Govoril sem hitrejšje, razburjeno, ali šumelo je vedno bolj. Vstal sem in govoril o najbolj malenkostnih stvarih najglasnejše, mahaje silovito z rokama; ali šumelo je vedno

Rusko-japonska vojska.

Boj za Port Artur.

Vesti, da so Japonci zavzeli glavna utrdbe Erlunšan, Suntusan, Kikvanšan, še niso potrjene. S tem pa, če bi jih Japonci tudi vzeli, nikakor ne imajo Port Arturja. Vzeti bi morali še več utrdb, nato celo fronto in potem pridejo na vrsto najmočnejše gorske utrdbe. Brzjavno poročilo nam poroča, da so Japonci prenehali z naskoki na trdnjavo ter da se sedaj prične redno obleganje.

Iz Londona poročajo 8. t. m., da imajo Rusi še vedno Zlato goro, Latušan in Banvanšan. Japonci so napravili silovit naskok na utrdbo Latušan, a krepak ruski odpor je vrgel na tla cele japonske vrste. Prvotno mesto je v toliko v oblasti Japoncev, da ni mogoče prebivati v njem vesled hudega ognja.

Iz Londona poročajo 9. t. m.: Iz Čifua poroča „Daily Mail“: Naskoki na Port Artur so prenehali. Poizkus, da bi Japonci obdržali zavrete topove in utrdbe (!), se je le deloma ponesrečil vesled uspešnega ruskega ognja. Blokada je vedno ožja. Iz Sangaja poroča „Morningpost“, da je ruski konzul v Čifu kupil mnogo džunk ter jih 20 poslal v Port Artur. Te džunke niso imele nobenega tovora. Sodi se, da bodo na njih ubežali višji častniki posadke. (Bolj verjetno bi bilo, da hoče Steselj spraviti iz trdnjave vse bolnike in ranjence.)

Japonci so sedaj že prav blizu gorskih grebenov, ki obkrožujejo Port Artur. Sedaj lažje polagajo mine, ko prej. Rusi polagajo pa proti-mine. Operacije so ugodnejše, če ravno so tla težavna za saperje.

Neko rimsko poročilo pravi, da so na Zlati gori razbiti 4 topovi in utrdba Aucusan je že padla. Iz Čifua še poročajo, da se je naskok na Ljaotješan sicer ponesrečil, vendar je bila posadka vedno vznemirjana vesled kanonade, ki se je udeleževalo tudi japonsko brodogovje. Pri Kikvanšanu so vzeli Japonci Corkscombov grič. Nadalje so bili vrženi Rusi iz jarkov nazaj v utrdbo Banjušan.

Vsak dan odhajajo iz Japonskega na daljna ojačenja v Mandžurijo in pred Port Artur. Dve diviziji z 20 000 možmi sta odpluli 5. t. m. iz japonskih luk, da se pridružit četam pred Port Arturjem ter nado mestita onih 20 000 mož, ki so 3 novembra padli pred Port Arturjem. Čete, ki so sedaj na potu, obstoje večinoma iz veteranov, ki so se udeležili tudi zadnje kitajske vojske. Od ruskega polka se je udeležilo zadnjega obleganja Port Arturja 80% moštva. Njihova navzočnost bo vzpodbujala vojske k novim dejanjem.

„Daily Mail“ poroča iz Nogijevega taborišča, da je križarica „Bajan“ zadelo pet granat ter hudo poškodovano.

Neko londonsko poročilo od 9. t. m. pravi, da ni iz Port Arturja prav nikakih vesti. Čifusko poročilo, da bi bil Nosi vjetea ruskega vojska poslal s pismi v trdnjavo, ni verjetno. V teh pismih je baje pozival Nogi posadko, naj se uda, ker ne more več upati na rešitev. A posadka je dejala, da tega ne stori, ako Steselj ne dovoli. Na to se je dotični ruski vojak vrnil k Japoncem. Londonsko poročilo pravi, da vse to najbrže ne bo resnično.

V Mandžuriji.

Iz Peterburga se uradno poroča 9. t. m.: Saharov poroča 8. t. m.: Včeraj pri soladnem vzhodu so prešle sovražne prednje čete na vzhodnem krilu k napadu, odrezale naše prednje straže na črti Ahjantan Kohenan ter zasedle vasi Utlaci, Kitajcu, Paosintun. Naše

bolj. Zakaj ne odišajo? Hodil sem, kakor da so me njihove opomnje razješile, z velikimi koraki semtertja — šumelo je vedno bolj! O Bog! Kaj naj storim! Penil sem se jeze — norel — divjal! Premikal sem stol semtertja, na katerem sem bil sedel, in drsal z njim po deskah, ali šum je prevpil vse drugo in še vedno naraščal. Zmeraj glasnejše — glasnejše — glasnejše! Policaji pa so še zmeraj klepetali in se pri tem smehljali. Ali je bilo mogoče, da niso nič čuli? O Bog — ne, ne! Slišali so — sumili so — vse so vedeli — norčevali so se iz mojega strahu! Tako sem si mislil, in tako še mislim. A vse drugo je bilo boljše kot ta smrtni strah — vse drugo se je dalo lažje prenašati, kot ta zasmeh! Nisem mogel več gledati njihovega hinavekega smehljanja — šutil sem, da se moram iznebiti peze ali pa umreti! In zdaj — čuj! — že zopet — glasnejše — glasnejše — glasnejše...!

„Vi lopovi!“ sem vzkričnil, „ne hlinite se dalje! Pripoznam svoj čin! — odtrgajte deske! — tukaj, tukaj! — tu bije njegovo grozno srce!“

prednje čete, pojačene s konjeniški od delki, so začele nato ofenzivo, vrgle s pomočjo topništva sovražnika iz zavzetih krajev ter se zopet postavile v prejšnjo obrambeno črto. Cel dan je trajal na celi fronti topniški boj. S tem se je sovražniku preprečilo, delati utrdbe. Nosoj so prestovoljni lovski oddelki šli na poizvedovanje, da sovražnika vznemirjajo. Danes še nisem dobil poročil o spopadih.

Iz Londona brzjavljajo, da poroča „Morning Post“ in Sangaja: Ruska armada ob Sibiu dobiva neprestano pomoč ter šteje sedaj 300 000 mož z 1200 topovi.

Peterburg, 9. novembra. „Rus“ poroča, da so Japonci 6. novembra začeli delno ofenzivo na rusko desno krilo, a njih napadi so bili odbiti. Nemirovič Dančenko trdi, da bo vojska trajala najmanj še eno leto.

Aleksejev povratek.

Iz Londona poročajo 9. novembra, da se Aleksejev vrne danes v Peterburg, torej poprej, kakor je bilo prvotno določeno. Na nobeni postaji se ni pokazal občinstvu. Oblasti so mu svetovale, naj se pelje skozi Moskvo ponoči, da tako odide demonstracijam, ki se snujejo zoper njega. Židovsko časopisje seveda povečava celo stvar.

Baltiško brodogovje.

Iz Peterburga poročajo 8. t. m., da pri naša „Rus“ opis vojnega baltiškega brodogovja ter dogodkov pri Hullu. Natančno je bilo videti v luči metalcev svetlobe obliko torpedovk. Dopisnik poroča tudi nadalje, da se je v španskih vodah 26. okt. približalo ponoči brodogovju troje torpedovk, ki so pa takoj izginile, ko so jih odkrili metalci svetlobe. „Novoje Vremja“ ostro piše proti spremeljajočim angleškim ladjam, ki jih primerja moskitom. S tem se vznemirjajo le ruski pomorščaki.

Iz Londona poročajo 9. t. m., da se pogajanja glede hullskega dogodka vrše ugodno. Mednarodna komisija se bo sešla in 4 ruski častniki bodo prišli pred njo. Ruska vlada je izrecno obljubila, da bodo kaznovani tudi drugi častniki, ki so krivi. — Iz Pariza se poroča istega datuma, da se bo komisija sešla v 14 dneh v prostorih zunanjega ministertva v Parizu, kjer je bila svoj čas sklenjena tudi špansko-ameriška mirovna pogodba.

Japonske odredbe proti baltiškemu brodogovju.

London, 9. nov. Admiral Togo je že izbral one ladje, ki bodo nastopile proti baltiškemu brodogovju. Določil je posebno male čolne, ki bodo sicer oboroženi, toda imeli izključno nalogo, polagati pred brodogovje mine.

Grnomorsko brodogovje.

Iz Londona prihaja 9. t. mes. senzacionalna vest, da se pripravlja rusko grnomorsko brodogovje za boj ter bode v nekaj dneh plulo skozi Dardanele, da se združi z baltiškimi brodogovjem ter z njim skupno odjadrja proti vzhodu. Rusi so skrivaj napravili na Kreti celo zalogo streliva in premcg, da preskrbe baltiško brodogovje z materiali. Angleži bodo — pravi londonsko poročilo — vse storili, da preprečijo brodogovju prehod skozi Dardanele in združitve z baltiškimi brodogovjem.

Iz Carigrada se 9. t. mes. zstrjuje, da bodo vse ladje ruskega prostovoljnega in kupčijskega brodogovja s četami, premogom in vojnimi potrebščinami plule skozi Bospor na daljni vzhod.

Japonski ogleduhi.

Iz Berlina prihaja 8. t. m. poročilo, da je rusko poslanstvo v Carigradu vznemirjeno, ker sta nenaodoma izginila od ondot dva Japonca, ki sta bivala v Carigradu kot poročevalca, oziroma trgovska agenta. Odpotovala sta baje na Dunaj, v resnici pa v Aleksandrijo. Najbrže sta bila japonska častnika.

Dogodljaji v Port Arturju.

Dopisnik nekega ameriškega lista pri-poveduje svoje dogodljaje v Port Arturju. Na eni torpedovki je došel na ladjo „Perevščik“ in potem na „Bajana“. Obe ladji sta zelo poškodovani. Poveljnik „Bajana“ ga je vprašal, če je baltiško brodogovje že odplulo. Ko je slišal, da še ne, se je prestrašil. V luki je našel dopisnik še 16 ruskih bojnih ladij. Nobena ladja še ni demontirana, le male strojne topove so oddali na suho k baterijam. „Peljali so me,“ pripoveduje dalje, „k Steslju; med potom sem opazoval škodo, ki jo je povzročila kanonada. Ubiti so večinoma kuliji. Mesto je mirno. Na cestah se igrajo otroci. Tu sem videl častnika, ki je ušel dame voziti kolo, ko so okrog in in okrog frčale bombe. Vsak dan zakoljejo deset konj v trdnjavi; vendar je še drugega živeža dovolj.“ Ko je Steselj ališal od dopisnika, da se je Kuropatkin moral umakniti, je dejal: „Potem ne preostane drugega, ko umreti ali pa iti v ječo v Maculjami.“ Steselj je rekel nadalje, da posadka ne sme izvedeti o Kuropatkinovem neuspehu. Hvalil je tudi japonsko junaštvo. Med pogovorom je udarila pred hišo bomba ter razbila

okna, a nihče se ni zmenil za to. Sploh se nihče več ne briga za bombardement.

Japonci umorili kitajskega uradnika.

Iz Sangaja poroča Reuterjev urad 8. t. m., da so Japonci 2. t. m. v Sihopu umorili visokega kitajskega uradnika, ki je baje na povelje vojaškega guvernerja provincije Tonkin opaskoval gibanje Japoncev.

Japonsko posojilo.

Londonskemu „Standardu“ poročajo 8. t. m. iz Tokia: Dne 7. t. mes. je bila sklenjena subskripcija na japonsko vojno posojilo.

Nemiri rezervnikov.

Kakor poročajo iz Moskve, so je metalo pri izgrebkih, ki so jih uprizorili rezervniki, na vojaštvo kameaje in les. Pri tem so bili ranjeni štiri častniki in devet vojakov. Nato je vojaštvo streljalo slepo, a brez uspeha. Ko je nato ustrelilo enkrat na ostro, sta bila ubita dva rezervnika, šest jih je bilo pa ranjenih.

Nemški „Rdeči križ“ v Irkutsku.

Iz Berlina poročajo 9. t. mes., da od pošlje v Irkutsk nemški „Rdeči križ“ bolnišnico s 100 možmi, katere bo vodil profesor Petersen z dvema asistentoma. Na ta način boče „Rdeči križ“ zadostiti dolžnosti hvaležnosti, ker so v vojski leta 1870. ruske sestre „Rdečega križa“ pomagale streči nemškim ranjenem. Tudi na Japonskem deluje nemški „Rdeči križ“.

General Gripenberg.

General Gripenberg odpotuje na bojišče 18. nov.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Kakor poročajo „Nar. Listy“ je finančni minister dr. Kosel predvčeršnjim v ministrskem svetu predložil proračun za l. 1905. Proračun bo zbornici predložen v prvi seji, nakar bo govoril Körber. — Zbornici boče vlada predložila tudi začasni proračun za šest mesecev. V Pragi so včeraj zborovali zastopniki čeških radikalnih strank. O političnem položaju je govoril dr. B. x. Izjavil je, da so zaradi dogodkov v Luomstu Italijani, zaradi dogodkov v Dalmaciji Hrvatje in zaradi Körberjevega popotovanja v Galicijo Rusini nasprotni vladi. Največjo napako bi storili Čehi, ko bi pomagali vzdržati sedanjo zbornico. Izkušal bo preprečiti merodajne češke politike, da ne bodo prenehali z obstrukcijo. Klotaf je rekel, da je položaj zadnje dni postal ugoden za Čeha. Politični samoumor bi bil, če se sedaj opusti obstrukcija. Sedaj je najugodnejši trenotek, ker se morajo rešiti nagodbene in trgovinske pogodbe. Moramo in bomo obstruirali, dokler ne bodo odobrene naše zahteve.

Zasedanje deželnih zborov.

Stajerski deželni zbor je imel včeraj dve seji. V dopoldanski seji je poslanec grof Kottulinsky predlagal nujno, naj zbornica v posebni večerni seji sklene obravnavati o lovskega zakonu. Posl. Robič je izjavil v imenu slovenskih poslancev, da ne ugovarjajo temu predlogu. Dasi je njegova stranka v obstrukciji, ne bo preprečevala gospodarskih predlogov. Nujnost je bila sprejeta. Zbornica je nato nadaljevala razpravo o proračunu. Glavni poročevalce grof Kottulinsky poroča, da znaša potreščina za naturalne preskrbovalne postaje 224 364 K. Slovenci so vložili sedem preminjevalnih predlogov, o katerih se je vršilo glasovanje po imenih. — Večerna seja se je pričela ob 8. uri. V imenu gospodarskega odseka je poročal grof Lamberg o lovskega zakonu. Poslanec Hagenhofer izjavlja, da bo njegova stranka kljub temu, da niso v načrtu izražene vse želje, glasovala za predlogo. Poslanec dr. H. a. o. v. e. c je predlagal nekaj prememb. Poslanec Rokitskiy pezdralja z veseljem soglasje, ki se je izkazalo pri posvetovanju glede tega zakona. Posl. Wagner želi, naj bi prišlo med strankami do sporazumljanja. Poslanec dr. Ploj je govoril proti izjavljanju Rokitskega. Poslanec Robič izjavlja, da Slovenci umaknejo svoje preminjevalne predloge o tej predlogi. Ko je še govoril namestnik, je zbornica odobrila soglasno zakonski načrt.

Nižjeavstrijski dež. zbor je v včerajšnji seji sklenil, da se pomnoži na deželi število živinozdravnikov. Nadalje je pozval vlado, naj prepove klanje živine, ako ni preje omamljena.

Gališki deželni zbor. V včerajšnji seji je prišlo do burnih prizorov. Poslanec Stojalowski je rekel, da deželni zbor ne zasluži imena „poljski“. Le njegova stranka zastopa prave poljske koristi. Poslanec grof Dzeduszycki se je dvignil in rekel: „Vi kot znani ruski prijatelj imate najmanj pravice, da govorite o poljskih zahtevah.“ Nato so vstali vsi poslanci, izveniški pristaje Stojalowskega, in so zapustili zbornico.

Ogrski državni zbor

je včeraj nadaljeval razpravo o premembi zborniškega poslovnika. Grof Appony je očital „močni roki“ Tiszovi, da se ne pusti voditi po zgodovinskih motivih, marveč po spletkah dvora. Pred vsem je potrebno, da

se premeni volivni red, ker sedanja večina ni zastopstvo večine prebivalstva na Ogrskem. Inteligenca, ki odločuje pri volitvah, je preveč odvisna od vlade. Po njegovem mnenju kralj ne bo odobril zakona o premembi poslovnika. Grof Tisza je oblašoval, da se je v razpravi iakoriščala vladarjeva oseba. Prememba poslovnika je potrebna, ker se mora ščititi ustava proti nasilni manjšini. P o l o n y je interpeliral, če je ogrska vlada pri pogajanjih z Nemčijo to obvestila, da je trgovinska pogodba med obema državama nemogoča, ker še ni rešen skupen carinski tarif in tudi ni skupnega carinskega ozemlja. Tisza izjavi, da prevzame vso odgovornost za pogajanja o trgovinski pogodbi z Nemčijo. Ogrska bo le odobrila nagodbo, če bo ugodna za gospodarske koristi ogrske dežele.

Volitve v Italiji.

„Avanti“ priobčuje statistiko o zadnjih volitvah, pri katerih je bilo oddanih 301 000 soc. demokratskih glasov, dočim so dobili socialisti pri prejšnjih volitvah 162 000 glasov.

Z Balkana.

Poslaniki vevlasti so naznanili turški vladi, da vztrajajo pri svoji zahtevi glede pomnožitve tujih orožniških častnikov. V Solun so že došli trije ruski častniki. Kadar bodo došli še ostali ruski in avstrijski častniki, bo o tem obveščena turška vlada.

Ker se je v Sofiji doseglo sporazumljenje med Srbijo in Bolgarijo, je bil včeraj v Belgradu shod arbakih makedonskih zastopnikov, na katerem so sklenili v sporazumu s shodom bolgarskih zastopnikov iz Makedonije v Sofiji, prenehati z medsebojnim bojem v Makedoniji.

Katoliška stranka v italijanski zbornici?

Pri zadnjih volitvah je bilo izvoljenih več poslancev, ki so katoliškega mišljenja in bi se ustavili, ako bi framasoni začeli v italijanski zbornici tako versko preganjanje, kakor v francoskem parlamentu. Mnogo jih je pa izvoljenih s katoliškimi glasovi, kateri so rajši volili zmernega vladinovec, kakor pa socialisti ali anarhisti.

Nastalo je že vprašanje, ali se bodo ti poslanci združili v eno stranko. „Osservatore Cattolico“ pravi odločno, da ne. Italijanski katoličani imajo za zgled nemški centrum. Zdaj še ni čas, da bi nastopili v zbornici katoličani. A pripravljati se morajo že zdaj, da bodo tvorili močno, organizirano telo, kadar javno nastopijo.

Volitve predsednika v Zedinjenih državah.

Volivni boj v Zedinjenih državah je končan. Izvoljeni so bili volivni možje, ki bodo v pretežni večini glasovali za kandidata republikancev Roosevelta. Demokratski kandidat Parker ni bil izvoljen niti v svojem domačem okraju. V Chicagi so dobili socialisti demokratje 45 000 glasov. Rooseveltova večina med volivci iznaša približno milijon glasov. Rooseveltov protikandidat Parker je takoj, ko je izvedel o izidu volitev, brzjavno čestital svojemu tekmeču, ki se je tudi zahvalil. Republikanci so z izidom volitev nad vse zadovoljni, ker je izid veliko boljši, kakor so pričakovali. — „Daily Mail“ piše, da se je nad 14 milijonov volivcev udeležilo volitve. Republikanski volivni odbor je izdal za volitve 3. demokratski pa dve milijona dolarjev. Kadar bodo sklenili svoje račune tudi oserdnji volivni odbori posameznih držav, se bodo zvišali stroški za volitve do 22 milijonov dolarjev. V Cripplecreeku in Colloradu so bile volitve jako burne. V Goldfeldu je republikanski pomočni šerif ustrelil dva demokratska načelnika volivne komisije, ker sta mu ukazala, naj zapusti volivni prostor. V Midwayu je republikanski pomočni šerif ustrelil demokratskega pomočnega šerifa. Predsednik Roosevelt je izdal oklico, v katerem se zahvaljuje za zaupanje ter izjavlja, da ne bo nikdar več nastopil kot kandidat za predsednika Zedinjenih držav. Z volitvijo Rooseveltovo je ameriško ljudstvo odobrilo truste, ki so izdali za volitve nad 5,000 000 dolarjev, a odobrilo tudi imperialistično politiko Rooseveltovo, ki hoče vzdržati Ameriko kot vevlast in pa razširiti seveda le zgolj v interesu trgovine ameriško posest. To je pa le mogoče, če razpolaga država z dobro armado in mornarico.

Sestanek nemškega cesarja s carjem.

„Tageblatt“ poroča njegov peterburški dopisnik, da se v Skierniewicach snideta nemški cesar in ruski car.

Sestanku pripisujejo veliko politično važnost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. novembra.

Seja slovensko kršćansko socialne zveze. Oredni odbor »Slovensko kršćansko socialne zveze« je imel včeraj sejo. — Pred vsem se priporoča, naj bi »Zvezina« društva in pa naši somišljeniki pridno naročevali »Zvezin« koledarček za leto 1905, ki izide v žepni obliki, bo stal le 1 K. Okrašen bo tudi s podobami. »Zvezina« društva se pozivljajo, naj sedaj v zimskem času skrbijo, da bo delovanje po društvenih živahno. V ta namen naj načelniki posameznih društev skrbijo, da se bodo vršili po posameznih društvih, zlasti med mlajšimi člani poučno socialni tečaj. Za širše kroge naj pa »Zvezina« društva prireajo v zimskem času redna predavanja, ki najbolj bistrijo in čistijo pojme, a so tudi za pristop v društva najboljša agitacijska sredstva. Shodno političnih k. s. društev bo prihodnje leto na Stajerskem. »Zvezin« oredni odbor bo skrbel, da bo zborovanje poleg formalnosti v sporazumu z »Zvezinimi« pomočnimi odbori obsegalo točke, ki bodo dale shodu obliko socialnega kurza. Končno se sklene, da se »Zveza« udeleži dne 20. novembra t. l. z večjim odposlaništvom jubilejne slavnosti v proslavo Brezmadežne, katero priredi ljubljanska »Moška Marijina družba«.

Enketa o »Slov. ljudski stranki«. Dobili smo zopet več odgovorov, katere zdajmo te dni priobčevati. »Slov. Narod« vidi v taki stranki »klerikalno konjsko kopito«, »ki naj spravi narodno-napredno stranko klerikalcem pod nož«. »Slov. Narod« je v prvi vrsti za »ideje, ki jih seje narodno-napredna stranka«, to se pravi: za podlost, katero uganjajo politični hunhuzi po glasilo slovensko-nemške zveze in za hujskanje »proč od Rima« v slovenski izdaji. Glasilo slov. nemške »intelligence« pravi, da bo pričakalo, da bo ta enketa končana, in potem bo šele povedalo svojo misel. Ker se »Slov. Narod« ne udeleževati enkete, pač gg. liberalcem, katerim je kaj do stvarnega razmotrivanja tako važne zadeve, ne preostaja nič drugega, nego da svoje nazore razlože v »Slovenca«. Mi bomo priobčili tudi od te strani vsak stvaren nasvet.

Osemdesetletnico svojega življenja bo, kakor se nam iz Kamnika poroča, tam v soboto; dne 12. t. m. praznoval velečastiti frančiškan p. Celzij Novak, rojen v Poljanah pri Ribnici dne 12. nov. 1824. — Velečastnemu in ljubljensmu starčku, ki si je stekel kot vrl učitelj v Novem mestu in Kamniku ter neutrudljiv spovednik in priljubljen pridigar mnogo zaslug, želimo z mnogočestovitimi njegovimi častilci, da ga Bog ohrani pri sedanjih izvanrednih živahnosti in telesni moči, dokler je Njegova sveta volja.

Odlikovanje. V priznanje zaslug povodom požara v Smohoru na Korškem sta s srebrnim križcem odlikovana tudi infanterista 17. pešpolka Jernej Dacar in J. Peček. Pismo zahvalo so od vojnega ministrstva prejeli major W. C. k., stotnik Reisinger, nadporočniki Kuralt, Ebert in Frauenfeld ter poročnik Gressel, vsi od 17. polka.

Imenovanje. Računski podčastnik prve vrste pri c. kr. divizijem artiljerijskem polku št. 7 v Ljubljani, Jan. Sereinig, je imenovan za c. kr. rednega mojstra v krškem stavbenem okraju.

Družba sv. Cirila in Metoda na znanja, da je gospod Jernej Bahovec v Ljubljani založil peresa v korist naše družbe in da jih je že začel razpečevati. Zaklopnica vsebuje 144 peres in stane dve kroni. Naročajte jih vse rodoljubne Slovence in vsi zavedni Slovenci, da bo korist družbe tem večja.

Predavanje na Viču. »K. s. izobraž. društvo na Viču-Glincah« ima prihodnje nedeljo, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne predavanje v novi društveni sobi pri pošti na Viču. Govoril bo vlč. g. dr. E. Lampe. Vabijo se vsi člani in prijatelji društva.

— Ze zopet sorški Broc. Iz sorške župnije se nam piše: Sodno je dokazano, da je g. Broc izjavil, da v naši fari ne bo miru, »dokler ne izvolimo novega župana«. In res še vedno ni miru, g. Broc ga ne da, in »Slovenski Narod« objavlja njegove »misljube« čine, seveda tako, kakor mu kaže, dobro vedo, da g. Broc s tem prav nič

ne koristi, marveč ga le zlorablja in zapeljuje k nadaljnjemu počenjanju, katero vsak resen človek obseda. Tudi v svoji številki z dne 7. t. m. je »Narod« čutil potrebo, opozarjati na svojega bojovnika in je pri tem pokazal svoje kopito s končnim vzdihljajem: »Kako dolgo bo še županov oča Smovec v Medvodah?« Mi župljani pa vprašamo medodajne činitele: »Kako dolgo bo še v naši fari netil preprič. Broc?« Prav oni dogodek, ki ga navaja in pači »Narod« v omenjeni številki, kaže prav jasno, kako daleč je g. Broc sabredel. Sicer je namreč ta le: Pri Medvodah so bile meseca avgusta vojaške vaje. Vojaško zapovedništvo je izročilo gospodu Francetu Svolšaku, kot županu za zamek onih vaščanov v Preski, pri katerih so bili vojaški stanovali, in županu službeno dolžnost je bila, izplačati dotičnim vaščanom stanarino. Sel je od hiše do hiše ter izplačeval. Prišel je tudi v hišo posestnika Jožefa Jasiha, ki ima gostilno. Ni se podal v gostilniško sobo, marveč ostal je v veži hiše, ker ni prišel kot gost, marveč službeno kot župan, da plača Jasu stanarino in da se potem poda v drugo hišo. S učaj je nanesel, da je bil v gostilniški sobi g. Broc v družbi poštne ekspedientije iz Medvod in drugih. G. Broc se je gotovo spomnil svojega gesla, da ne bo miru, »dokler ne izvolimo novega župana«, pozval je goste, naj gredo iz sobe ven na vežo samo zato, da bi župana, dasi ni imel z gosti ničesar opraviti, zasmejoval. Kričal je proti ekspedientiji: »G. spodična! To je tisti, ki vam je mislil službo požreti. To je župan iz Medvod. Takega župana imamo. To je oča Smovec, ali ga ne poznate?« — Zasmejoval ga je še z drugimi izrazi tako, da je župan, da bi se ognil hujšemu škandalu, moral hitro oditi ter je v naglici ostavil na veži svoj klobuk, radi česar je bila naslednjega dne v Preski govorica, da so župana iz gostilne ven vrgli. — Radi tega žaljenja županove uradne časti ovadil se je opisani slučaj c. kr. okr. sodišču v Ljubljani. Ker je pa funkcionar državnega pravdnictva neposredno pred razpravo izjavil, da noče zastonj patit obtožbe, ker baje župan takčas ni bil v službi, dasiravno izhaja iz opisane stanja stvari in iz ovadbe prav jasno, da je bil, in ker se županov zastopnik ni smatral pozvanega zastopati kazensko preganjanje radi prestopka, ki se ima preganjati uradoma od strani države, pravdnictva, bil je g. Broc seveda oproščen. Brez obtožbe in obsodbe. Kar se pa tiče »Narodovega« čenčanja radi poštne ekspedientije, opomnimo samo to, da je županstvo kot tako bilo in je še mnemu, da ima poštni urad v Medvodah po dnevu in po noči tako mnogo in raznovrstnega opravila in hoje na kolo dvor, da bi bila na tem mestu pripravljena moška oseba.

— Čobal je kaline lovil. Iz Litije se nam piše: Dne 7. t. zvečer iznenadil je sicer mirni naš trg zopet z malim shodkom slavnostni Čobal iz Zagorja. Imenovani shodek se je vršil v gostilni g. Oblaka. Gosp. Čobal je ponavljal na tem shodku — shod ga ne moremo imenovati, ker zbranih je bilo jedva 30 nedoraslih — fantičkov-delavcev iz tukajšnje predilnice — isto, kar je govoril še pred kakimi tremi tedni. — Same puble fraze! Povdarjal je osobito organizacijo delavstva, seveda na edino zveličavni (?) soc. demokratski podlagi. Uspeh shodka sigurno ni zadovoljil g. Mihela; tudi mi dvomimo zelo, da bi g. Mihel s svojimi konfuznimi soc. demokratskimi nazori pri nas sploh kaj dosegel. Pač bridka prognoza za bodočnost, kaj ne, g. Čobal? Značino je, da iz tukajšnje topilnice niti eden delavec ni prisostoval shodku. — Žalostno, kaj ne, g. Miha! Povedali ste tudi, g. Miha, da že na prejšnji večer, da pridete radi shodka v »čajtenger«. No, — želja vam se je izpolnila. Koliko kalinov ste vjeli na svoje limanice, ni nam sicer znano, a prepričani smo, da bi jih lahko na prejšnjih obeh rok sešeli. Kakor smo čuli, poverili ste zastop svojih publih idej znancu najemnice gostilne g. Oblaka, nekemu pleskarju. Dober tek!

— Idriske razmere. Iz Idrije: Pretečni teden se je tu mudil rudarski svetnik v poljedelskem ministratvu, gosp. pl. Posch. Služboval je prej več let v Idriji, zato ga pošilja ministratvo skoraj vsako drugo leto, da pregleda vse poselovanje pri rudniku. Tem povodom mu rudarji izražajo svoje prošnje in želje. Letos sta bili važni posebnosti dve deputaciji. V imenu soc. demokratske stranke je deputacija izročila pismeno resolucijo za zboljšanje materialnega stanja. Drugo deputacijo katoliško-narodno stranke je pa vodil naš deželni poslanec, in ta je prosila, naj se za duševno izobrazbo naših deklet kaj stori. Veliko pridnih in nadarjenih deklet imamo, ki morajo v 5. ali 6. razredu presedeti dve ali tri leta. Zakon jih veže, da morajo pohajati šolo do izpolnjenega 14. leta, ne nudi jim pa prilike, da bi ravno zadnja leta koristno porabile. Ubogi rudar pa ne zmore toliko stroškov, da bi otroku preiskrbel nadaljno izobrazbo v Ljubljani. Prošili so torej naj se dekliška šola razširi do 8. razreda. S tem odprejo paralele, in šolaricam se tako odpre pot na učiteljske ali

pa do kakke boljše službe. Zaprek od višje šolske oblasti ne bode, ker se je v tem smislu izrazil že pred dvema letoma deželni šolski nadzornik g. Hubad, in se je pričakovalo, da se že letos otvori 7. razred. Kako težko je bilo to jesen nekaterim očetom, ko so jih hčerke s solzami v obeh prsih, naj jih pošljejo v Ljubljano v višjo šolo, a mnogim je to nemogoče. Gosp. svetnik je uvaževal navedene razloge ter obljubil pri ministratvu delati na t. d. da se drugo leto res 7. razred otvori. — Dne 4. t. m. je v Idriji umrl trgovec in posestnik Jan. Z. Trček, star 68 let. Bil je prejšnja leta znana oseba po notranjskih semanjih. Pogreb je bil veličasten. N. v. m. p.!

— Tujec služi — domačini tlačajo. Na Obrniah pri Beli delajo velik tunel. Ker tu ni pripravnega kamna, so ga podjetniki kupili v Bohinju. Za 6000 m³ rezanega kamna so se sklenili pogodbo. Vozijo ga iz kamnolomov pri R. bčevem lazu in L.škem rovtu. Začetkom so vozili kamen domačini in pri tem precej zaslužili. Zdaj je prevzel vožnjo jud Witschl, ki je prišel v Bohinjsko 50 konji. Ker pa to ne zadostuje za potrebo, so vozili tudi še domačini. Imeli so po 21 K od kubičnega metra. Zlaj jim je odtrgal in plačnice le še po 17.5 K. Sam ima menda po 23.5 K. Ljudje pravijo, da za to ceno ne morejo voziti in bodo vožnjo pustili.

— Prijet vojaški begunec. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu imajo zaprtega postopaka Frančiška Karnerja. Pravi, da je star 32 let in noče povedati, kje je rojen. Njegova mati je baje živela v Belgiji. Ob času, ko bi bil moral na vojaški nabor, se je klatil po Belgiji, dasi je vedel da mora na nabor.

— 2000 K pozabil je v železniškem vozu nek potnik v rumenem kovčegu. Lastnik se še ni prijavil.

— Otrok utonil je 5. t. m. Frančiški Kapelari v Landelu pri Senožečah. Mati je pustila triletno hčerko samo doma; ko se je vrnila, je našla dete že mrtvo v mlaki pred hišo.

— Nalezljive bolezni. Iz litijskega zdravstvenega okrožja poročajo, da so v Ustjah zbolele tri osebe na tifusu, v Kostrevnici sta dve osebi zboleli za vratnico in v Spod. Brezovem je zbolela ena oseba na trahomu.

— Tatvina. Gostilničarki Josipini Bratanič v Begunjah je dne 2. t. mes. nekdo ukradel iz zaprtega predala 300 K, 15 srebrnih žlic in več drugih dragocenosti.

— Goljufija v Siški. Nekemu upokojenemu sprevodniku v Spodnji Siški je 28 letni Alojzij Potočar isvil sinovo obleko in izginil. Tudi na hrani in stanovanju je ostal dolžan 47 K 30 h.

— Delo v bohinskem predoru naglo napreduje. V par mesecih bode predor končan. Precej dela pa bode še pri širokem kanalu sredi predora. V doslej dovršenem kanalu je voda silno močna. Padec te vodne moči nameravajo uporabiti za naprave električne luči v predoru, na postaji in v stanovanjih pred predorom. — Bistriški vodovod bode v kratkem dovršen.

— V Rim odpotuje povodom slavnosti Marijinega jubileja dne 8. decembra več zastopnikov dunajskih društev. Kdor se hoče pridružiti, naj najpozneje do 20. novembra naznani Marijini kongregaciji, Dunaj I. Singerstrasse št. 18. Vozil bode brzovlak naravnost do Rima, kjer ostanejo potniki 6 dni; povratek dovoljno v 30 dneh. Cena za I. razred tour retour s hrano med vožnjo in v Rimu 400 kron, za II. razred 290 in za III. razred 215 kron.

— Kaj v Kranju več velja? Obrtnik iz Kranja nam piše: Pri nas se obrtni nadaljevalni pouk vrši ob torkih. Letos pa je bil na torek praznik Vsehsvetnikov. Ta dan navadno vsako obišče grobove svojih staršev, sorodnikov ali znancev. Tako so šli tudi nekateri obrtniški vajenci po več ur daleč obiskat grobove. A prihodnjo nedeljo so bili zato čez poldne zaprti, ker se na praznik Vsehsvetnikov niso udeležili pouka. Ako pa je na torek ali petek živinski semenj, tedaj ni pouka. Kaj je torej več: živinski semenj ali praznik Vsehsvetnikov?

— Predavanje. V nedeljo, dne 13. t. m. priredi »Mlekarska zadruga« v Zagorju shod v St. Petru, na katerem bode predaval mlekarški nadzornik gosp. Jakob Legvart o mlekarstvu in mlekarških zadrugah. Začetek ob 4. popoldne.

— Nova cerkev v Poljniku je bila, kakor smo že omenili, minolo nedeljo po veleč. gospodu dekanu Zlogarju blagoslovljena. Udeležba je bila ogromna. Ob tej priliki treba izreči zahvalo raznim dobrotnikom, domačim in iz sosednih župnij, St. Jurja, Dol, Konjšice, Save, Smartna in Litije, ki so pridno pomagali pri zgradbi. Iskrena budi zahvala tudi dobrotnikom iz Ljubljane in drugod, ki nabirajo in darujejo za Marijini oltar. Naj bi tudi v bodoče ne pozabili nove cerkve, ki potrebuje še primerne oprave. Nova cerkev je podobna nemški v Ljubljani. Prvotne načrte je naredil gospod župnik Fr. Avce iz St. Jurja; po teh je delal arhitekt gospod Trumler.

Zidarska dela je izvršil gospod V. Acceto iz Ljubljane, vodil jih je gospod V. Močetič. Tesarska dela je izvršil g. J. Pipan iz Bistrice pri Sv. Križu, mizarska dela gospod J. Povše iz Dol, kamnoseka g. Ign. Camernik iz Ljubljane. Streha je krita s eternitom. Stavba dela prav prijeten vtis. Vsa dela pod nadzorstvom gospoda nadinženirja Fr. Zužeka so dobro izvršena in priporočajo mojstre in delavce. Končno moramo zahvaliti tudi gospoda župnika Avce, ki je mnogo časa in truda posvetil novi cerkvi.

— Ruski vojaški begunci. Iz Trsta se nam piše: Odkar je vojna med Rusijo in Japoncem, poročajo židovske in Japoncem prijazne novine o ruskih vojaških beguncih, ki se odtegujejo svoji vojaški dolžnosti in kar trumoma beže čez mejo. Komur je znano, kako ljubi pravi Rus svojo domovino in svojega carja, in kako zna braniti, kar mu je najdražje — domovino — ta si je gotovo mislil, da so vsa ta poročila ali izmišljena laž, ali pa, da ti begunci niso Rusi, marveč sami židje. Že več časa so ulice tržaškega mesta polne teh vojaških beguncev, katerim se je posrečilo prekoračiti rusko mejo in priti na avstrijska tla, od koder na parnikih beže v Ameriko. Pred nekoliko dnevi odnesel je parnik iz Reke kakih 2000 teh dezertarjev, v soboto zvečer pa je odplul Lloydov parnik iz Trsta z 1200 vojaškimi begunci. In kdo so bili ti begunci? Morda Rusi? O ne! Sami pristni židje. Ves čas so kričali, prirejali demonstracije, zahtevali enake pravice, sedaj pa ko bi morali izpolnjevati enake dolžnosti, ko je domovina v nevarnosti, v kateri so se mastili, pa jo zapuščajo in beže! A kakor je žid drzen povsod, izkazal se je tudi tu v Trstu na parniku. Ko so že bili vkrcani na parnik, zagnali so grozen krik radi hrane. Priti je moral tržaški rabin, ki jih je pomiril in posređoval, da so dobili na ladji židovskega kuharja. Včeraj sem videl po Trstu zopet vse polno teh židovskih dezertarjev. Res, če bo rusko-japonska vojna še dolgo trajala, utegne biti na Ruskem židovsko vprašanje tudi rešeno. Dasi prebiva na Ruskem deset milijonov židov, utegne se jih izseliti še precejšnje število, kar pa Slovanom in Rusiji gotovo ne bo v nikako škodo. Da bodo ti židje po vojni zopet zahtevali enake pravice s pravimi Rusi, to je gotovo, a dvomljivo je, da bi jim Rusija podelila te pravice. Zanimati bi morda utegnili tudi to, da gre tem dezertarjem selo na roko poljski židovski list prekrasnega poljskega imena »Słowo Polskie«. Ker je v Italiji le 80.000 židov, pripoveduje tržaški židovski »Il Piccolo«, da se nameravajo židje iz Rusije preseliti v Italijo. Srečno pot! Mi Slovenci pa uredimo svoje delovanje tako, da židu ne bo nikdar med nami mesta!

— Raspisana so pri ravnateljstvu drž. železnice v Baljaku železna dela za vozove, ki se delajo v Knittelfeldu. Ponudbo sprejema ravnateljstvo do 5. dec. ter daje nadaljna pojasnila.

— 25.000 kron znaša glavni dobiček loterije za vojaški spomenik. Opozarjamo cenjene bratce, da se vrši zrebanje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je disti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmoglim bojovnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice.

Razstava vajeniških del v Ljubljani. Gospode odbornike za razstavo vajeniških del opozarjamo na sejo, katera bo jutri, v petek, 11. novembra, ob 7. uri zvečer v Zetiškem dvorcu, in prosimo, da se glede važnosti iste zanesljivo udeležijo.

Poročena sta bila danes v uršulinski cerkvi g. Mihael Deziderij Gloessener, rudkopni inženir in Bruselju na Belgijem in gđ. Terezija Fröhlich, bivša poštna upraviteljica na Trojanah.

Umrla je Alojzija Slibar v Hrenovih ulicah št. 8.

Dar. Tvrda Singer & Comp. je darovala odboru salesijanskih sotrudnic za zavod na Rakovniku nov, jako pripraven šivalni stroj.

Ustanove. Pri mestnem magistratu ljubljanskem je podeliti za tekoče leto sledeče ustanove: 1. Jan. Bernardinovo v znesku 200 K. 2. Jos. Jak. Schillingovo v znesku 210 K. 3. Juri Thalmeinerjevo v znesku 200 K. 4. Janez Jošt Weberjevo v znesku 210 K, do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja. 5. Jan. Nikl. Kraškovičovo v znesku 163 K, do katere ima letos pravico ubogi kmetovalec iz sent-peterske župnije v Ljubljani. 6. Jan. Anton Fancojevo v znesku 128 K, do katere imajo pravico ubogi, poštene novice meščanskega ali pa nižjega stanu. 7. J. S. Sinovo v znesku 96 K, katero je podeliti dvema najrevnejšima deklicama v Ljubljani. 8. Miha. Pakičovo v znesku 248 K, do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih vdove. 9. Jan. Krst. Kovačovo v znesku 303 K, katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče ravne rodbinske osebe ali vdove matere, ki imajo po več otrok in

ubojstva niso sami krivi. 10. Marije Kosmačeve v znesku 204 K, do katere imajo pravico uboge uradniške sircete ženske iz Ljubljane, ki so lepega vedenja. 11. Helene Valentinijev v znesku 168 K, katero je razdeliti med take v irandžiškanski župniji v Ljubljani rojene otroke, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari. 12. Ustanovo za one mogle posle v znesku 100 K, katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovea. Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov je vložiti — opremljene s potrebnimi dokazili — do dne 30. novembra t. l. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Preseljevanje v Ljubljani. Ob november-skem terminu se je preselilo 55 rodov in 100 posameznikov.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Od 30. oktobra do 5. novembra t. l. se je narodilo v Ljubljani 15 otrok, a umrlo je 21 oseb. Med umrlimi jih je bilo 9 iz Ljubljane in 13 jih je umrlo iz drugih krajev v bolnišnicah.

V deželno bolnišnico so pripeljali težko poškodovanega Zakotnikovega voznika Janca Podlipšek, katerega je podrl na južnem kolodvoru železniški voz na tla.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani.

Potres. V Ašabadu na Ruskem je bil včeraj močan potres. Tudi na otoku Formoza je bil predvčerajšnjim močan potres. V mestu Kijev je razrušil 150 in poškodoval 53 hiš. Umrlo je pod razvalinami 78 in ranjenih je bilo 23 oseb.

Društva.

(Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi) ima v četrtek, 10. t. m., ob pol 9. uri zvečer v restavraciji pod „Ilirijo“ svoj prvi izvanredni občni zbor. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika. 2. Predlogi. 3. Slučajnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 10. nov. Iz Sumintina se poroča, da je 10 milj južno od Mukdena vroča bitka. Levo rusko krilo je doseglo velike uspehe. Dve rovi diviziji sta došli Kuropatkinu, ki je pomnožil čete ob reki Saho.

Kodanj, 10. nov. Privatna poročila govorijo o dveh atentatih na sibirsko železnico. Pri Irkutsku je razbitih dvajset vozov z vojnimi potrebščinami, pri Razdjelni je več mrtvih.

Peterburg, 10. nov. V Kazanu so pokrstili sto japonskih jetnikov, ki prestopajo v pravoslavlje.

Šmarje, 10. nov. Današnja slama poparila župana.

Trst, 10. nov. Sincči so bile tu velike demonstracije. Demonstranti so žvižgaje in kričoč hodili po mestu in pred uredništvom „Gazzettina“ upili: »A morte«. V ulici Sv. Lazarja jih je došla policija. Pred uredništvom »Piccola« so nekateri peli Radeckega koračnico in vpili: »Abbasso il Piccolo«. Nasproti tem »patriotom« pa je nastopila irredenta, ki je naredila demonstracijo proti Dompieriju.

Trst, 10. novembra. Pri včerajšnji demonstraciji so demonstrantje metali debelo kamnje v okna in nosili bandera. Kričali so vse mogoče stvari: »Viva Trieste italiana! Viva l'Austria! M... per l'Italia!« Kamen je razbil šipe pri tramvajem vozu. Iz ulice sv. Lazarja so šli okoli cerkve sv. Antona v ulico delle Zonte, kjer jih je policija ustavila in preprečila nadaljne demonstracije. Nekaj jih je bilo aretiranih. Policija je vaa oborožena z revolverji.

Trst, 10. novembra. Ob 11. uri ponoči je bil shod demonstrantov, na katerem je govoril dr. Spadoni, da naj se danes ne pripravljajo stranke, ampak se naj v nedeljo združijo za skupno velikaneko demonstracijo. Po shodu so šli zopet po mestu. Po danes Mazona je govoril na cesti, da bo pri otvoritvi državnega zbora najstrožje prišel dr. Körberja. Pri vogalu ulice del Sapore je stala vrsta stražnikov, katero so demonstrantje prodrli. Policijski nadkomisar dr. Pekoč je dobil kamen v glavo. Pri zdravstveni postaji se je oglasilo deset ranjenih.

Moskva, 10. nov. Vsi slovanski in italijanski redoljubi so povabljeni, da se dne 4. decembra udeležijo velike manifestacije v

Parizu na »Sorbonni« v prilog slovansko-italijanski vzajemnosti. Predsedoval bo Déchanel. — Shod priredi „Keltko slovanska liga“. Predsednik odbora: Cerep Spiridovič.

Gradeo, 10. nov. Danes zvečer je skoro gotovo zadnja seja del. zbora, ker nemška večina kljub posredovanju ces. namestnika in veleposelnikov Slovincem noče ničesa dovoliti.

Osek, 10. nov. Danes se je začela ob ravnanju proti Albertu in Štefanu Venzlerju, obtoženima, da sta hotela zažgati mažarsko šolo. Priznala sta dejstvo.

Reka, 10. nov. »Novi list« pravi, da je klavzura, vsled katere smejo Čehi opustiti obstrukcijo edinolez dovoljenjem „Slovanske zveze“, z vsemi formalnostmi podpisana od načelnika Čehov in »Slovanske zveze« dr. Susteršiča. Dolžnost dalmatinskih poslancev je, da to priliko pametno izrabijo.

Koper, 10. novembra. Od zadnje seje so izostali vsi slovanski deželnozborni poslanci, ker je vladni zastopnik v predzadnji seji odgovarjal samo italijansko.

Praga, 10. novembra. Mladočeški izvrševalni odbor ima danes sejo. Prišla sta predsednik dr. Pacák in podpredsednik dr. Stranšty.

Dunaj, 10. novembra. „N. Fr. Presse“ poroča iz Budimpešte: Tu ni nič znano o sestanku carja z nemškim cesarjem in se smatrajo te vesti za neverjetne.

Dunaj, 10. nov. Neki prodajalec razglednic je angažiral gospo Harvey za prodajalko. Ohljudila je, da sprejme, če bo oproščena.

Washington, 10. novembra. Nemški cesar je brzojavil Rooseveltu: »Moje odkrite srčno čestitke! Bog Vas blagoslovi! Bodi v srečo ameriškemu ljudstvu!«

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 366-2 m, srednji zračni tlak 786.9 mm

čas	čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura na soncu	vetri.	nebo	vis. obl.
9	9. zveč.	732.1	18	sl. svzh.	obl.	
10	7. zjut.	729.8	4.3	sr. svzh.	pol. obl.	0.0
	2. popol.	729.2	13.5	p. m. jzah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 6.5°, norm 5.1°

Tužnim srcem podamo vsem znancem in sorodnikom žalostno vest, da je naša mati, oziroma stara mati, gospa

Alojzija Šliber,
ces. kr. okr. tajnika vdova,

po dolgi in mukotrpni bolezni, včeraj dne 9. t. m. opoldne previdena s svetimi zakramenti za umirajoče v 77. letu svoje starosti mirno in udano v Gospodu zaspa.

Pogreb predrage umrle boče jutri, v petek, ob pol 5. uri popoldne iz hiše zalosti v Hrenovih ulicah št. 8.

Blago umrlo priporočamo pobožni molitvi, proseč tihega sožalja. 1883

Žalujoči ostali.

Zobozdravnik

Dr. E. Bretl

je odpotoval k zborovanju zobozdravnikov v Berlin in ne ordinira do 15. t. m. 1882 1

Najslaviteljše medic. avtoritete uporabljajo

Rogaški Styria-vrelec pri 1886b3-1
kron. kataris v grlu in bronhijih

Lepa, dvojno-vprežna kočija
je naprodaj.

Več se poizve pri **Antonu de Schiava** na Dunajski cesti št. 32. 1881 2-1

Dunajska borza

dne 9. novembra.

Skupna konv. renta, maj-november	100-00
Skupna konv. renta, jan.-julij	99-90
Skupni državni dolg v notah	100-30
Skupni državni dolg v srebru	100-35
Avstrijska zlata renta 4%	119-85
Avstrijska krona renta 4%	100-05
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91-25
Ogrska zlata renta 4%	118-85
Ogrska krona renta 4%	98-05
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89-25
Avstro-ogrsko bančne delnice	16-26
Kreditne delnice	672-75
London vista	239-47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117-57 1/2
40 mark	23-51
80 frankov	19-08
Italijanski bankovci	95-25
C. kr. cekini	11-83

Žrebanje

že pojutrašnjem.

Srečke vojaškega spomenika
à 1 krono

1753 12 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

Glavni dobitek

kron 25.000 kron

priporoča

J. C. Mayer, Ljubljana.

Bukovi pragi, (švelarji)

za izvoz

se iščejo na prodaj, 2-50 m dolgi, popolno izdelano blago; posekani morajo biti do konca marca 1905, dobaviti jih je pa do konca junija 1905., event. tudi neobdelan les v dolgoti praga. (Stockzins).

Večji nadatek, podjetje prve vrste.

Agentje dobe provizijo.

Ponudbe na višjega izenerja **Sigmunda Popper**, Dunaj III. Hauptstr. 31.

Uedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-42

Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ * LJUBLJANA *
Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

1377 20-13

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Patent

Hatschek

Škrilj-Eternit

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

1268 26-25

Najboljša streha sedanosti. **Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK** Najdalekosežneje poročstvo.

Varna pred ognjem in viharji, kljuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Spričevala prve vrste.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: **Delniška družba tvornice portlant cementa DOVJE** v Trstu, via Geppa 2.

Hiak „Kotoliške Tiskarne“ v Ljubljani.